lands. And as and when they go on ploughing over a number of years, sometimes you know the top-soil get eroded over a period of time and then as they plough they might get here and there some precious stones. Some private people bring to the notice of the Department. The Mines and Geology people may not be made able to go to every village. It has come to the notice of the department through some private people only. Many a time it so happens that people interested in precious stones as and when they find the market, they come in search of stones. The knowledge of the department cannot be so wide as to know every thing. Even private people are in a position to tell us. Sometimes, some of them resort to illegal trade some of them approach the department for licensing. As mentioned by Sri Shivananjappa, in Channapatna for instances there is corundum and there they have given licences for three parties. One party has given up because he failed to give the requisite royality due to government and so the licence is cancelled. The other two parties are going with this In Pavagada the department was not aware of this ruby corundum. Now that it has come to our notice, we want to preserve that area and licences to be given in a regulatary way. Now that the ruby corundum is said to be available in some of these pockets, the Mines and Minarals Corporation has also come forward to take the prospecting licence or regular licence. They have just now applied for a licence. We are considering all these aspects. For the Police Department it is impossible unless we come to know. We could not have sent the police in advance. It is true that the Mines and Geology department did make efforts through the local police to prevent. When they realised it was going on a large scale they had to resort to sending a pocket of contingent and the contingent is located there. We will take possible care to see that this irregular and illegal mining does not take place.

(ii) re :Lathi Charge on Janatha party workers and the Press reporters at Chikmagalur during the visit of Smt Indira Gandhi.

SRI S. R. BOMMAI (Hubli).—I wish to call the attention of the Chief Minister to the police lathi charge made on the Janatha Party workers and the press reporters at Chickmagalur on 14th February 79 during the visit of Smt. Indira Gandhi.

SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—I wish to make the following statement.

On 14th February 1979 at about 2.00 P.M. a procession organised by the Congress (I) in which the Chief Minister, Mrs. Gandhi, Mr. D.B. Chandregowda, Minister for Minor Irrigation, Sri, Mallappa, Minister

for Health and other leaders were on its way to a public meeting in Chickmagalore Town. Enroute at Hanumanthappa Circle, a general crowd of Janatha volunteers and supporters numbering approximately 500 had gathered with black flages, black kerchief etc. to record their protest against the present State Government. A long black banner war also strung across the road. As the VIPs approached the circle, the demonstrators grew both vociferous and abusive and they had to be pushed back, timeand again, to their positions so as to allow smooth passage to the procession. Some Congress Youth volunteers who were in the vanguard of the procession resented the protest of the Janatha volunteers and indulged in some provocative acts and gestures and tore off the black banner hoisted across the road. Seeing this, the Janatha volunteers also surged forward and some stones and chappals were pelted by both sides. At that point of time, the open jeep carrying VIPs was hardly 50 yards away. As the situation threatened to become explosive and develop into a serious nature of a free fight thereby endangering VIP security and public order; Police resorted to a lathi charge and bursting of two tear gas shell to disperse the unrully demonstrators. The whole thing lasted about three minutes. Following this, the procession passed through and the meeting went off as scheduled.

During the course of the stone throwing, lathi charge and the general melee 61 members of public, 4 journalists, 8 policemen and 3 Home Guards received injuries (all minor except in the case of one Sri Govindarajan, a Pressman who sustained a fracture) and all these injured were treated in hospital.

It is, therefore, seen that the Police did not wilfully resort to lathi charge on the Janatha Party Workers without any provocation and justifiable circumstances. Further, the Police did not attack ruthlessly the journalists and manhandle them. It so happened that the journalists were mixed up in the melee and received belows. The Chief Minister was 50 yds behind the scene of incidents and therefore it would not be correct to say that the Journalists and Janatha Party workers were beated up in his presence.

The State Government has already asked the Deputy Inspector General of Police, Mysore to hold an inquiry against the Police to ascertain if they transgressed their limits. His inquiry report is awaited.

To ensure that the Press people are properly identified during such occasions it has been decided, after discussing with the representatives of K.U.W.J. that:

1. The Representatives of K.U.W.J. agreed that, with a view to help identification, they would advise all their members to wear the metal badges issued by the Department of Information while on field assignments,i.e., strikes, processions, demonstrations, public meetings and such other occasions where safety of pressmen was involved.

2. While the Home Commissioner and the Inspector General of Police, assured that all possible protection would be provided to pressmen, it was agreed that in the event of pressmen mingling with the crowed it would be solely at their own risk. However, even on such occasions the Police would try to extend protection to them.

3. The Inspector General of Police assured pressmen that Policemen at all levels would be educated through their different training programmes to honour the accreditation badge and card issued be the Government through the Department of Information and Publisity.

4. Wherever and whenever possible, an Officer of the Department of Information and Publicity would accompany the visiting journalists and introduce the Pressmen to the Police Officers facilitating easy identification, so that protection could be extended when needed.

SRI S.R. BOMMAI.—Mr. Speaker Sir, at the outset I must expresy my anguish regarding this matter. Because, I gave the notice under Rule 50 on 19th March 1979; i.e., on the opening day of the session and the matter now has come up in the form of Call Attention Motion. I thought that it is an important matter and so I wanted to move an adjournment motion under Rule 50. On that day, Hon. Chief Minister was not present. It was requested that the matter could be taken up on subsequent days. That is how it has been postponed. However, the matter has come up today. It is important because there was lathi charge on demonstrators particularly Press men, who actually suffered injuries and who were persons who witnessed the entire incident personally. I will not read the reports appeared in the Press because, Government must have taken note of it. But one or two sentences in the reply will be relavant here. In Prajavani it has come like this.

ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಾದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆ ಹಾದು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಕಚೇರಿಯ ಬಳಿಯ ರೋಟರಿ ಸರ್ಕಲ್ ಬಳಿ ಬರುವುದನ್ನು ಸಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿ ಜನತಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟ ಹಿಡಿದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಕರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಮತಪ್ರದರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಕಪ್ಪಬಾವುಟವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ. ಇನೊ ಬ್ಬ ಕಾಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೂರಿದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ತೂಗು ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ಬ್ಯಾನರ್ ಅನ್ನುಕೋಲಿನಿಂದ ತಿವಿದಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕಂಬದ ಮೆಲೆ ಸರಸರನೆ ಹತ್ತಿ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಡಿದು ಬ್ಯಾನರ್ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಿಸಿದ ವರದಿಗಾರರು ನಿಂತಿದ್ದ ರೋಟರಿ ಸರ್ಕಲ್ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಚಪ್ಪಲಿಯೊಂದು ತೂರಿಬಂದು ವೀರವಣಿಗೆಯತ್ತ ಹಾರಿ ಪೋಲಿಸ್ ಪೆದೆಯೊಬ್ಬನ ಬಳಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಯುವಕ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕೋಟೆಕಟ್ಟಿದ್ದ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ದೂಡತೊಡಗಿದರು. ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ರಿಕ್ಷಾಗಳು ಮತ್ತು ಜೀಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರಿಗೆ ಯಾರೋ ಕಲ್ಲು ಆಯ್ದುಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಲ ಕೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಒಂದುಲಾಠಿ ಪ್ರಹಾರ. ಆಘಾತಗೊಂಡ ನಾನು ಲಾಠಿ ಪ್ರಹಾರದ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತೆ. ಹೊಡೀಬೇಡಿ ನಾವು ಪೇಪರಿನವರು ಎಂದು ನಾನು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ರಾಮಪ್ರಸಾದ್, ಗೋವಿಂದರಾಜನ್ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಾನ್ ಖಿರೆಷಿ ಪದೇ ಪದೇ ಕೂಗಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಬಲ್ ಒಬ್ಬಾತ ನಮ್ಮನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದು ಇತರರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಆತನನ್ನೆ ಎಳೆದು ಹಾಕಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಡೆದರು.

ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಹೊಡೆದಿರುವುದನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ತಮ್ಮ ಹೆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾನಾಕಡೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಜನತಾಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತೆರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿದ್ದರೂ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಹಕ್ಕು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಚೇರಿಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲಿಸವರು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಹೋಗತಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಘಟನೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪಾನೆ ಮತ್ತರು. ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಕಸಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಬವನ್ನು ಏರಿ ಬಾವುಟವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಪೋಲೀಸರು ಏಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಬಿಟ್ಟರು ? ಇಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಮೆರವಣಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಐಪಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಪೋಲೀಸರು ಮುಂಜಾಗರೂಕತವಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದು ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಯಾರು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಆ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸದ ಒಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ, ಯುವಕರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಚೋದನೆಯಾಯಿತು. ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಾಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಇವರನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿಯಾಗಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೊ, ಯಾರು ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿದರೋ ಅಂತವರಿಗೇ ಪೋಲೀಸಿನವರು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆವರು ತಡೆದಿದ್ದರೆ. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ಮೇಲೂ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಬಡದೆಲವರ ಮೇಲೂ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ ಐ.ಜಿ ಅವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದು ೩ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಅವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ ಅವರಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ತಾವೇ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ ಆದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವರದಿ

ಕಳುಹಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಆತಿಥ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅಲ್ಲಿನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯಾಗಬೆಕು. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ನವರೇ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರೇ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಗುರುತಿನ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಅಂದು ಅಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸಭೆಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ನಂತರ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ಅಂದು ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ವರದಿಗಾರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಯಬೆಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೂಡಲೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವರದಿಯಾಗಬೇಕು. ನೆನ್ನೆದಿವಸ ದಹಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಾಗ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಆಗಿದೆ ಇದ. ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದಾಗ ತಾವೂ ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರೂ ಇದ್ದರು. ತಾವೆಲ್ಲಾ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸಮಾಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರೀತಿ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಆಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಡಿ.ಐ.ಜಿ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ, ಅದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಆಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ೨-೩ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪೇಜ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ "Some Congress Youth volu teers who were in the vanguard of the procession resented the protest of the Janatha volu teers and indulged in some provocative acts ,, ಅಂತಹೆಳಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಈ ರೀತಿ provocative acts ಮಾಡಿರುತ್ಕಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪೇಜ್ ೨ರಲ್ಲಿ " Police resorted to a lathi charge and bursting of two tear gas shells to dispese the unruly demonstrators. The whole thing lasted about three minues. The Police did not attack ruthlessly the journalists and manhandle them " ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ೩ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಡೆದಿರಬೆಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪೋಲೀಸಿನವರಿದ್ದರು, ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ? ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ನಿಜವೇ? ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಬಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಇದರ ಸತ್ಯಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್‌ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವವರೂ ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಬೇಕು ? ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸಾಚಾರ, ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಒಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—೭-೮ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇಸ್‌ಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮೇಲೂ ನಾವು ಕೇಸ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ೫-೬ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವೇನಾದರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮೇಲೂ ಸಹ 'ಏನಾದರು ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲು ನಾನೇ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತೂರಿಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿನೇಟನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನಾವಿದ್ದ ಜೀಪ್ ಕಡೆಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ನೀವು ಮೊದಲು ಹೇಳಿ. 'ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಿದ ಜನರು ನೀವು. ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರಿ ತಲೆ ತೂತು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಇದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ? ಅಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಜನ ಪೋಲೀಸರಿದ್ದರು. ಆ ಸರ್ಕಲ್ ಏಪ್ಪೊಂದು ಚಿಕ್ಕದು ಎಂದು ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ I would have told the policemen not to allow the demonstrators in that circle, which, naturally, was very much crowded.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್:—ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಅಂತಹ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. That was not the place for them to be allowed to demonstrate. They should have been given some other place, there could be seggregated. 'ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಸುತ್ತಲೂ ಆಂಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ 'ಏನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ಸರ್ಕಲ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಕಂಬದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಕಿರುಚಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಆ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಕೇಳಿಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. The mistaka the Police committed is to allow them to make demonstration in that circle. ನಾನೇ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಯಾವುದೋ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವನು ಹೆಡ್ ಆಂದರೆ ಕೇಳುವವನು ಕಿವುಡಾ ಎಂಬಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಮೇಲೆ ನಾನು ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಕೆ.ಯು.ಡಬ್ಲ್ಯೂಯು.ಜೆ.ಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಒಂದುಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿದೆ. ಆ ತೀರ್ಮಾನ 'ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಈ ಘಟನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಅವರಿಂದ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ ಅವರಿಂದ ಅಂತಿಮ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. At this stage, there is no point in saying and insisting that there shold be Judicial Enquiry.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ, ಅವರ ಮೇಲೂ ಸಹಾ ಕಲ್ಲುಗಳು ಬಿದ್ದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಯಾರು ಯಾರು, ಯಾವ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರು ಆ ಕಲ್ಲಂಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕುಡಿದು ಪಾನಮತ್ತರಾಗಿ ಜೀಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ

ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟವನ್ನು ಹಿಡಿಯುತಕ್ಕವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನೂ ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಿವ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಈ ರೀತಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಕುಡಿದು ಪಾನಮತ್ತರಾಗಿ ಕುಣಿಯುವಾಗ ಅವರಿಗೂ ನೀವು ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ನಿವ್ಮವರೂ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುವ್ಮನೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಐದು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮೇಲು ನಾವು ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇದು ಕೇಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಎರಡು ಪಕ್ಷದವರೂ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಡಿದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವರೂ ಇದ್ದರು.

3-00 P. M.

SRI D.DEVARAJ URS.—I was in the shop. I could not know what was going on. Afterwards, the Police came to know that boy's behaviour is bad. That is why, they have filed the case against them.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬರೀ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮಧ್ಯಾಂಧರಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಉಪದೇಶ ಕೊಡುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತಾ ಎರಡು ಬಡಿಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಆ ರೀತಿ ಬಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸುವ್ಮನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಎಂದು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಜುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿರುವುದು.

SRI D. DEVARAJ URS.—If that was not the case, then, I could have caught and rounded up all the demonstrators. Did we do it ? I never interfered in that matter. Whe I ndcame to know that some of the Congress boys behaved badly, I di not interfere and accordingly if I had interfered, the cases would have been foisted against these people.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತುವು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

Matters under rule 312

(i) Re: non-posting of medical officer at Hulekal dispensary

†ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ (ಅಂಕೋಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹುಲೇಕಲ್ಲಿನ ಡಿಸ್ಪೆಂಸರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವೈದ್ಯರಿಲ್ಲದೆ ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.